

PRATARMĖ

Pirmojo *Bibliografijos žinių* (1993) straipsnių rinkinio redakcinės kolegijos žodyje rašėme: „Straipsnių rinkinyje skirsime vietos kiekvienam, kuris nori pasidalinti savo patyrimu ir žiniomis, pareikšti savo nuomonę vienu ar kitu svarbiu teorijos ar praktikos klausimu <...>. Tikimės sulaukti užsienio bibliografų straipsnių, nušviečiančių įvairių šalių nacionalinės bibliografijos raidą, dabartinę būklę, problemas ir jų sprendimo būdus“. Šiomet sukanka 20 metų nuo šio rinkinio pasirodymo. Žvelgiant į šią laiko atkarpą norėtusi prisiminti jo ištakas ir siekinius. 1995 m. straipsnių rinkinys *Bibliografijos žinios* buvo pavadintas mokslo darbais *Bibliografija*. Laikui bėgant ne tik keitėsi ir gražėjo leidinio dizainas, bet ir turėjo jo turinys. Greta nacionalinės bibliografijos klausimų atsirado publikacijų kitomis temomis. Tai katalogų ir nacionalinės bibliografijos retrospektyvioji konversija, virtualios bibliotekos kūrimas, bibliotekų, muziejų ir archyvų veiklos standartizavimas, atminties institucijų sąveika.

Sklandant *Bibliografijos* tomus akivaizdu, kad šis leidinys nuolat atspindėjo technologinių galimybių nulemtus pokyčius šalies ir pasaulio kultūros paveldo institucijose.

Derėtų prisiminti ir kitą šio leidinio siekinį. Straipsniai buvo publikuojami tik lietuvių kalba, ypatingą dėmesį skiriant užsienio autorių straipsnių vertimui. Tokiai nuostatai pritarė ir leidinio redakcinė kolegija, atsižvelgdama į tai, kad publikuojami straipsniai lietuvių kalba neabejotinai prisideda prie mokslinės terminijos plėtos. Nūdienos globalizacija, visuotinumumas ir anglų kalbos įsitvirtinimas mus vėl ragina nepamiršti rūpintis lietuviškos mokslinės terminijos plėtra. Prie šio kilnaus darbo daug prisideda 1998 metais Bibliografijos ir knygotyros centro iniciatyva Nacionalinėje bibliotekoje įkurtas Lietuvos standartizacijos departamento technikos komitetas LST TK 47 „Informacija ir dokumentavimas“, suvienydamas

archyvus, bibliotekas ir muziejus bendram standartizacijos darbui.

Laikantis prieš dvi dešimtis metų suformuluotų *Bibliografijos* principų bei siekinių, ir šiame leidinyje publikuojami Lietuvos ir užsienio šalių autorių straipsniai lietuvių kalba apie: atvirus bibliografinius duomenis (Patric Danowski), *Europeanos* duomenų modelį (Martin Doerr ir kt.), standartinių bibliotekų metaduomenų modelių ir struktūrų pateikimo semantiniame saityne iniciatyvas (Gordon Dunsire, Mirna Willer), susietus duomenis ir bibliotekas (Jan Hannemann ir kt.), semantines multimedijos bibliotekas (Jan Nandzik ir kt.), bibliotekų žodynų pritaikymą semantiniam saitynui (Bernard Vatant), Lietuvos kultūros paveldo skaitmeninimo iniciatyvas (Regina Varnienė-Janssen ir kt.), standartizaciją atminties institucijose (Nijolė Bliūdžiuvienė), bibliotekininkų vaidmenį ugdant informacinį raštingumą (Vincas Grigas), Vilniaus viešosios bibliotekos dienoraštį, rašytą 1910–1911 m. (Arvydas Pacevičius), Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Retų knygų ir rankraščių skyriaus fonduose saugomas Mišių knygas (Agnė Zemkajutė) ir grafų Kosakovskių bibliotekų ir archyvų šaltinius (Teresa Mackevič).

Nuo 1993 m. skelbtų mokslinių tyrimų ar geros praktikos viešinimas sulaukė šalies specialistų dėmesio, didelė dalis publikuotos medžiagos buvo pritaikyta bibliografinės veiklos tobulinimui, kuriant virtualias bibliotekas ar turtinant studijų programas.

Leidinio 20-mečio proga nuoširdų padėkos žodį norėtume tarti visiems autoriams, teikusiems straipsnius, redakcinei kolegijai už straipsnių recenzavimą ir leidinio palaikymą, Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Leidybos skyriui už puikų bendradarbiavimą.

Regina Varnienė-Janssen